

Nr 195.

Av herrar **Linderot** och **Holmberg**, om införande av statliga barnbidrag för alla barn.

Statsmakternas intresse har allt mera inriktats på frågor rörande familjebildning, barnrika familjers ekonomi och andra frågor, som röra befrämjandet av befolkningstillväxten och omvårdnaden om barnen. I den allmänna diskussionen såväl som i riksdagen har en rad olika förslag ställts och diskuterats. Senast vid föregående års riksdag förelågo olika förslag om införande av statliga bidrag i viss form till praktiskt taget alla barn dels i form av direkt penningbidrag, dels i form av särskilt skatteavdrag till personer med försörjningsplikt för barn. Samtliga förslag avslogos av riksdagen. Orsaken härtill torde främst ha varit utskottets hänvisning till att hela frågan om barnbidrag var föremål för behandling i 1941 års befolkningsutredning samt att i nämnda motioner frågan sammankopplades med skattefrågorna. Det vore utan tvivel enklare och lättare att genomföra statligt bidrag för barn, om man följer linjen att ge direkt barnbidrag utan sammankoppling med andra former för social- eller skattepolitik.

Här anmäler sig omedelbart frågan, huruvida behovsprövning skall tillämpas eller om barnbidrag skall utbetalas oavsett föräldrarnas ekonomiska ställning, eller med andra ord, om barnbidrag skall vara en socialpolitisk fråga om hjälp till behövande eller en befolkningspolitisk åtgärd. För vår del anse vi att statens barnbidrag skall ges till *alla* barn oavsett de försörjningspliktigas ekonomiska ställning och att all fattigvårdskaraktär, behovsprövning och liknande förkastas.

I tidigare nämnd motion i riksdagen förutsattes, att varje form av bidrag skulle upphöra vid en inkomstgräns av 50 000 kronor. Den befolkningsgrupp, som härigenom utestänges, skulle bli så ringa till antalet att den föreslagna gränsdragningen förefaller såväl praktiskt som ekonomiskt betydelselös. Ur arbetarklassens synpunkt måste det ju förefalla ganska orimligt att förmögna personer eller personer med synnerligen höga inkomster erhålla barnbidrag av staten, eftersom behov härför påtagligen inte föreligger. Vill man emellertid frikoppla lösningen av denna fråga från fattigvård och behovsprövning, finns det dock knappast någon annan väg att gå än att generellt utbetala barnbidrag på lika grunder för alla. Vad angår den favör, som härmed tillkommer välsituerade personer, ha ju statsmakterna möjligheter att på inkomst- och förmögenhetsbeskattningens väg frånhända vederbörande motsvarande belopp.

Genom en sådan reforms genomförande skulle många bekymmersamma problem bringas ur världen. De barnrika skulle i många fall inte behöva bo i särskilda, av staten subventionerade hus eller mottaga rabatter på livsmedel. Det viktigaste är emellertid att genom en sådan åtgärd fastställs en helt ny princip, den principen nämligen att *varje* barn som födes betraktas som en tillgång för *hela* samhället. Hittillsvarande princip har varit den, att barnet som föds är bara föräldrarnas, eller i sämsta fall, bara moderns enskilda angelägenhet. Endast vid uppenbar nöd har samhället ekonomiskt intresserat sig för barnet. Det är en i grunden annan princip, som förfäktas av anhängarna till denna nya linje.

Den form av statligt bidrag, som här föreslås, innebär betydligt förbättrade möjligheter för föräldrarna att själva kunna vårda och fostra sina barn. Förslaget tar sålunda inte ställning till framtidens familjeliv och barnafostran, utan dess princip ligger i att staten erkänner *varje barns* samhällseliga betydelse och att redan från barnets födelse säkras ett visst existensminimum för detsamma.

Det föreligger givetvis stora svårigheter att bestämma vilken summa som skulle vara lämplig och rimlig, men om man utgår ifrån exempelvis att alla barn under 15 år skola få ett månatligt bidrag av 25 kronor, så skulle detta för närvarande bli en årlig utgift för staten av omkring 400 miljoner kronor.

Summans storlek borde ej få verka avskräckande, särskilt med tanke på de miljarder som användas till improduktiva militära åtgärder. Omvårdnaden om barnen är en kanske lika viktig sak när det gäller den nationella friheten som militära maktmedel. Det är också sannolikt att fasta barnbidrag skulle medföra betydliga besparingar i fråga om utgifter för fattigvård, rabatter å livsmedel och dylikt, vilka nedbringa de faktiska samhällseliga utgifterna under den summa barnbidragen skulle erfordra.

Vi äro medvetna om svårigheten i att förmå riksdagen att fatta beslut i en fråga i vilken utredning pågår. Vi anse dock denna fråga så viktig, att den borde utbrytas ur befolkningsutredningens vidlyftiga undersökningar och göras till föremål för omedelbar lösning. Ett konkret uttalande av riksdagen i positiv riktning och inte ytterligare hänvisning till pågående oändliga utredningar är vad vi åsyfta.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om snarast möjliga framläggande av proposition om införande av statliga barnbidrag för alla barn enligt de principiella grunder vi här ovan anfört.

Stockholm i januari 1945.

Sven Linderot.

Nils Holmberg.